

(Beslutningsforslag nr. B 33. Fremsat 18/11 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

I anledning af det forslag til beslutning, vi har til behandling her; vil jeg gerne nævne nogle enkelte punkter, og så vil jeg i øvrigt allerede nu sige, at jeg håber, dette forslag kan behandles på den måde, at vi først og fremmest i udvalget går det grundigt igennem og derfor ikke i dag hverken står og giver løfter, der ikke kan holdes, eller lukker døre, som måske ikke senere kan lukkes op.

Vi finder det fra regeringens side helt naturligt og nyttigt, at folketinget får lejlighed til at drøfte dette emne. Som jeg har nævnt ved adskillige lejligheder her, er det et spørgsmål, som vi er meget opmærksomme på og arbejder meget med både i FN, i den nordiske kreds og i samarbejdet mellem de 9 EF-lande.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed give udtryk for regeringens velkendte politik over for Sydafrika; det havde jeg senest lejlighed til ved en debat her for ikke så forfærdelig længe siden. Det er helt klart for regeringen, at enten må Sydafrika opgive sin apartheidpolitik og tilvejebringe et grundlag for, at hele befolkningen på lige vilkår kan deltage i landets politiske, økonomiske og sociale liv, eller også går udviklingen uundgåeligt imod en voldelig udvikling, imod et blodigt raceopgør, med de uhyggelige perspektiver, som det rummer.

En anden ting, jeg gerne vil sige, er, at i overensstemmelse med denne politik har regeringen meget konsekvent inden for FN virket for, at der blev vedtaget bindende sanktioner mod Sydafrika for at få landet til at opgive sin apartheidpolitik. Som bekendt kan bindende sanktioner kun vedtages af FNs sikkerhedsråd – det er i henhold til pagtens kapitel 7 – og den bindende våbenembargo over for Sydafrika, som sikkerhedsrådet vedtog her for nylig, mener vi er et vigtigt skridt i den rigtige retning. Det er også, hvad måske ikke alle er klar over, et historisk skridt, fordi det er første gang, sikkerhedsrådet nogen sinde har vedtaget bindende sanktioner mod et medlemsland.

Regeringen har som bekendt ved mange lejligheder givet udtryk for, at sikkerhedsrådet også burde udvide sine sanktioner til at omfatte økonomiske forholdsregler som f. eks. standsning af udenlandske nyinvesteringer i Sydafrika. Både i 1976 og i 1977 har Danmark været medforlagsstiller til og stemt for resolutioner på FNs generalforsamlinger, der opfordrer sikkerhedsrådet til at tage et sådant skridt, men det er sikkerhedsrådet som bekendt hidtil vejet tilbage for.

På den baggrund har vi fra regeringens side taget op til overvejelse, på hvilke andre måder vi effektivt kan være med til at øge presset mod Sydafrika, og i hvilke fora vi kan gøre det. Det er derfor, de 9 EF-lande nu sidder sammen og drøfter, hvad vi rent faktisk og konkret kan gøre, som kan holde, og det er grunden til, at vi i den nordiske kreds på dansk foranledning sidder og drøfter det samme spørgsmål vedrørende både økonomiske og ikke-økonomiske foranstaltninger.

Når vi er interesserede i at drøfte dette med andre lande, skyldes det, at der skal en bredde til, for at disse ting kan virke. Der er meget få tilfælde, hvor isolerede danske foranstaltninger vil have nogen mulighed for virkelig at vise den nødvendige effektivitet, og det, det drejer sig om – og det synes jeg også er vigtigt at sige i forbindelse med dette forslag – er jo ikke foranstaltninger, der rammer en eller anden gruppe i Danmark. Det er foranstaltninger, der effektivt rammer dér, hvor der skal rammes, nemlig foranstaltninger, som er med til at øge presset mod Sydafrika.

Jeg skal som sagt ikke i dag gå ind i konkrete drøftelser af enkeltheder i forslaget, men der er en enkelt ting, som jeg synes det er vigtigt at fremhæve allerede ved denne behandling i dag. Forslagsstillerne henviser til FNs handlingsprogram mod apartheid, som blev vedtaget på FNs generalforsamling i november 1976 med et overvældende stemmetal. 27 lande afstod. Blandt de 27 lande var samtlige nordiske lande, og det synes jeg er værd at understrege. Grunden til, at man gjorde det, var for det første, at forslaget gik ud på at afbryde enhver forbindelse af enhver art med Sydafrika, også på områder, hvor vi ikke havde nogen mulighed for at gøre det. Men for det andet, og det er efter min mening helt afgørende, ville en sådan